

Chambre des Représentants

SESSION 1955-1956.

16 NOVEMBRE 1955.

BUDGET

du Ministère des Affaires Etrangères
et du Commerce Extérieur
pour l'exercice 1956.

(Crédits relatifs aux Affaires Etrangères.)

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES (1),
PAR M. PIERSON.

MESDAMES, MESSIEURS,

Suivant la tradition, la discussion du budget du Ministère des Affaires Etrangères a été l'occasion d'un large échange de vues sur la situation internationale entre le Ministre et vos commissaires.

Il n'est pas douteux que les relations entre nations se poursuivent dans une atmosphère plus respirable et ont pris une orientation nouvelle. Le climat de détente a succédé à la tension de la guerre froide. Une certaine confiance en l'avenir remplace les sentiments de peur qui animaient la majorité des Etats. Les dangers d'une troisième guerre mondiale semblent avoir reculé.

Pour le Ministre des Affaires Etrangères et la majorité des commissaires, ces perspectives encourageantes ne peuvent cependant masquer l'évolution défavorable que suit l'Europe occidentale, dont le crédit s'amenuise d'année en

(1) Composition de la Commission : M. Huysmans, président; MM. Delwaide, De Schryver, De Vleeschauwer, Gilson, le Hodey, Merget, Scheyven, Van Cauwelaert, Van Elslande, Wigny, Willot. — Bertelson, Bohy, Buset, Dejardin, Fayat, Housiaux, Merlot (Joseph-Jean), Pierson, Tielemans (François), Van Eynde, — Devèze, Kronacker.

Voir :

4 - IX (1955-1956) :

— N° 1 : Budget.

— N° 3 : Rapport (crédits Commerce extérieur).

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1955-1956.

16 NOVEMBER 1955.

BEGROTING

van het Ministerie van Buitenlandse Zaken
en van Buitenlandse Handel
voor het dienstjaar 1956.

(Kredieten betreffende de Buitenlandse Zaken.)

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE ZAKEN (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER PIERSON.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Volgens de traditie, heeft de bespreking van de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken aanleiding gegeven tot een breedvoerige gedachtenwisseling over de internationale toestand tussen de Minister en de leden van uw Commissie.

Het lijkt geen twijfel dat de betrekkingen tussen de naties in een draaglijker atmosfeer verlopen en een nieuwe wending hebben genomen. Een klimaat van ontspanning is op de spanning van de koude oorlog gevolgd. Een zeker vertrouwen in de toekomst treedt in de plaats van de gevoelens van angst die de meeste staten bezielde. Het gevaar voor een derde wereldoorlog schijnt te zijn verminderd.

Volgens de Minister van Buitenlandse Zaken en de meerderheid van de commissieleden kunnen die bemoedigende vooruitzichten de ongunstige ontwikkeling van West-Europa niet bemantelen, waarvan de invloed van jaar tot jaar

(1) Samenstelling van de Commissie : de heer Huysmans, voorzitter; de heren Delwaide, De Schryver, De Vleeschauwer, Gilson, le Hodey, Merget, Scheyven, Van Cauwelaert, Van Elslande, Wigny, Willot. — Bertelson, Bohy, Buset, Dejardin, Fayat, Housiaux, Merlot (Joseph-Jean), Pierson, Tielemans (François), Van Eynde. — Devèze, Kronacker.

Zie :

4 - IX (1955-1956) :

— N° 1 : Begroting.

— N° 3 : Verslag (kredieten Buitenlandse Handel).

année, dont la position dans le monde et dans le concert des nations se détériore rapidement. Divers commissaires communiquent à cet égard les résultats de leurs observations et ne cachent pas leur angoisse. Pour eux la dernière planche de salut est la relance de l'idée européenne.

Le Ministre des Affaires Etrangères a estimé utile de rechercher, devant les membres de votre Commission, en confrontant ses sentiments avec les leurs, les causes de la détente qui se manifeste depuis quelques mois. Ces causes sont multiples. Il estime qu'aucune d'elles n'est sans doute déterminante; mais que toutes concourent, — en s'additionnant, — à expliquer les modifications profondes que l'on dénote dans l'attitude de l'Union Soviétique et du monde communiste.

Ces causes seraient :

— une crise économique — non de nature à compromettre l'existence du régime, ni même ses particularités — mais suffisante cependant pour expliquer un changement d'attitude dans les relations internationales. Son origine devrait être trouvée dans l'effort d'armement que l'Union Soviétique se serait imposé, notamment dans le domaine des armes nucléaires. L'effort ainsi porté dans une direction extrêmement onéreuse expliquerait en même temps la rareté des biens de consommation qu'on constate en U.R.S.S. et le légitime souci de relâcher un effort aux conséquences nécessairement impopulaires. Intervendraient aussi certaines insuffisances de l'agriculture.

— une crise politique — qui serait la suite de la mort de Staline — et qui ferait aujourd'hui de l'U.R.S.S. une dictature sans dictateur. On constate, en effet, qu'aucun dirigeant actuel de l'Union ne dispose de pouvoirs semblables à ceux qui étaient détenus par les deux premiers chefs qui gouvernèrent l'Union. Au contraire, l'équipe qui se partage en ce moment les responsabilités du pouvoir se présente — notamment dans les rapports avec l'occident — comme représentant une tendance modératrice, préconisant une politique de coexistence pacifique. Une dictature collective est empreinte de faiblesse par rapport à celle d'un seul homme. Les modifications internes enregistrées dans l'exercice du pouvoir peuvent donc expliquer la nouvelle orientation de la politique soviétique.

— sur la cause précédente, il est permis de greffer un élément de nature psychologique. A Staline succèdent des hommes nouveaux qui appartiennent à la génération qui, depuis 1917, supporte les efforts de la construction du régime, ceux imposés, au lendemain de la guerre, par les tâches de la reconstruction. Il est permis de songer aux maréchaux de Napoléon qui, en 1814, sentirent le besoin d'un répit et se laissèrent séduire par le désir de jouir un peu de l'existence privilégiée qu'ils devaient à l'Empire.

Il n'est, en outre, pas interdit de penser que les nouveaux responsables de la politique soviétique aient jugé médiocres les résultats de la politique de force, d'intransigeance et de guerre froide pratiquée par Staline. Celle-ci, tous comptes faits, a renforcé l'occident — est à l'origine du réarmement américain et de l'alliance européenne dans le cadre de l'Otan.

Ne serait-ce que pour mener une politique qui aurait les mêmes objectifs que la précédente, l'équipe nouvelle au pouvoir peut penser que d'autres moyens que ceux employés par Staline peuvent donner de meilleurs résultats.

— l'évolution des armements et la progression effrayante de leurs effets destructeurs sont assurément parmi les causes les plus déterminantes du revirement soviétique.

afneemt en waarvan de positie in de wereld en in het concert der naties snel verslecht. Verschillende leden van de Commissie maken in dit verband de resultaten van hun waarnemingen bekend en verhelen hun bezorgdheid niet. Volgens hen ligt het laatste redmiddel in de terugkeer naar de Europese integratie.

De Minister van Buitenlandse Zaken achtte het nuttig, door zijn mening met die van de leden der Commissie te vergelijken, de oorzaken van de ontspanning na te gaan, die sedert enkele maanden tot uiting komt. Die oorzaken zijn veelvuldig. Hij meent dat geen enkele daarvan weliswaar van overwegend belang is maar dat zij alle samen de grondige wijzigingen verklaren die men vaststelt in de houding van de Sovjet-Unie en van de communistische wereld.

Die oorzaken zijn de volgende :

— een economische crisis, die niet zo erg is dat zij het bestaan van het regime of zelfs zijn bijzondere kenmerken zou kunnen in het gedrang brengen, maar toch voldoende om een andere houding in de internationale betrekkingen te verklaren. De oorsprong daarvan ligt waarschijnlijk in de bewapeningsinspanning die de Sovjet-Unie o.m. op het gebied der kernwapens heeft gedaan. Die inspanning, die aldus uiterst duur is komen te staan, zou tevens de schaarste aan verbruiksgoederen verklaren die men in de Sovjet-Unie vaststelt, alsmede de gewettigde neiging om een inspanning, waarvan de gevolgen onvermijdelijk impopulair zijn, te matigen. Zekere tekortkomingen van de landbouw zouden ook een invloed uitoefenen.

— een politieke crisis, die het gevolg zou zijn van de dood van Stalin en waardoor de U.S.S.R. thans een dictatuur zonder dictator zou zijn. Het is inderdaad opvallend, dat geen enkele huidige leider van de Unie dezelfde bevoegdheden heeft als die van de eerste twee leiders die over de Unie regeerden. De ploeg die thans de verantwoordelijkheid van de macht deelt schijnt integendeel, o.m. bij de betrekkingen met het Westen, een gematigde tendenz te vertonen en aan te sturen op een politiek van vreedzame coëxistentie. Een gemeenschappelijke dictatuur vertoont zwakheden tegenover die van één enkel man. De interne wijzigingen in de uitoefening van de macht kunnen dus de nieuwe oriëntatie van de Sovjet-politiek verklaren.

— aan de voorgaande oorzaak mag een element van psychologische aard worden toegevoegd. Stalin wordt opgevolgd door nieuwe mannen, die behoren tot de generatie die sedert 1917 de last hebben gedragen van de opbouw van het regime en, na de oorlog, die van de wederopbouw. Denk maar aan de maarschalken van Napoleon die, in 1814, behoefte gevoelden aan een beetje respijt, en zich lieten meeslepen door hun verlangen om ook eens de genoegens te smaken van de bevoorrechte positie, die zij in het Keizerrijk bekleedden.

Het is overigens niet uitgesloten dat de nieuwe leiders van de Sovjet-politiek niet erg ingenomen waren met de resultaten van de door Stalin gevoerde politiek van geweld, onverzettelikheden en koude oorlog. Die politiek heeft, alles wel beschouwd, het Westen verstevigd; zij was aanleiding tot de Amerikaanse wederbewapening en tot de Europese alliantie in het kader van de Nato.

Zelfs al streven zij met hun politiek dezelfde oogmerken na als hun voorgangers, dan nog oordelen de huidige machthebbers wellicht dat betere resultaten kunnen worden behaald met andere dan de door Stalin gebruikte middelen.

— de evolutie van de bewapening en de verbijsterende toename van haar vernielingskracht behoren ongetwijfeld tot de meest doorslaggevende oorzaken van de kentering

L'invention des bombes atomiques et thermo-nucléaires n'a pas été seulement une révolution pour la stratégie militaire. Elle a supprimé, pour autant que les deux adversaires possèdent les armes nouvelles, toute signification à l'issue victorieuse d'un conflit. Il n'y aurait plus, au lendemain d'une guerre mondiale, de vainqueurs ni de vaincus. Il n'y aurait plus que des peuples mortellement frappés. L'extermination d'une partie considérable du genre humain entraînerait la fin de nos civilisations.

D'autre part, en raison de l'avance que possèdent encore les Etats-Unis d'Amérique dans l'armement atomique, en raison des bases militaires américaines qui encerclent les territoires de l'Union Soviétique, il est vraisemblable que cette dernière mesure sa vulnérabilité, malgré sa supériorité manifeste dans le domaine des armes classiques.

— un dernier élément est constitué par le développement de la Chine communiste qui, en Asie, apparaît comme susceptible de rejeter l'U.R.S.S. en seconde position. Des risques de conflits entre les deux grandes puissances communistes ne sont pas à exclure.

Il convient de rappeler qu'aucune de ces causes ne suffit, sans doute, à elle seule, à expliquer le revirement de la politique communiste, mais toutes concourent à imprimer la direction nouvelle que l'on constate.

Un commissaire estime que cet inventaire des causes pourrait être complété. Il pense que l'aide que l'U.R.S.S. a accordée à la Chine peut avoir eu pour effet de ralentir l'effort d'armement soviétique et de rendre par voie de conséquence plus nécessaire la jouissance d'une période de paix. Il croit également que la révolte de Berlin, en 1953, a forcé l'Union Soviétique à mettre un terme à une politique de drainage économique des pays satellites.

Cependant le revirement soviétique n'est que formel. Aucun changement fondamental des objectifs soviétiques ne doit être espéré. Le monde communiste reste assurément convaincu de la supériorité de sa doctrine et de son régime et est persuadé qu'ils finiront par s'imposer dans le monde. Le chef du Département des Affaires Etrangères estime que le monde occidental doit accepter le fait du communisme et avoir suffisamment foi dans la valeur de ses principes pour croire que dans une émulation pacifique entre les deux systèmes, ceux-ci finiront par l'emporter.

Le sentiment général de la Commission est que la détente actuelle ne doit cependant pas conduire à trop d'illusions. Les problèmes qui opposent l'est et l'ouest restent nombreux et ne seront pas facilement tranchés. Une considération toutefois doit nous garder du pessimisme : parmi ces problèmes, il n'en est pas de vitaux pour les antagonistes. C'est ainsi que la question de Formose, par exemple, tout en constituant un des points névralgiques dans les rapports internationaux, n'est cependant pas d'un intérêt réellement vital pour la Chine communiste. Celle-ci peut assurément se développer sans Formose et ce serait folie, tant pour elle que pour l'autre camp, de risquer une guerre mondiale pour cette île.

La conclusion qu'il convient de tirer de l'analyse du nouveau climat de la politique internationale et des causes auxquelles il est vraisemblablement dû est qu'il ne faut pas

in de Sovjet-politiek. De uitvinding van de atoombom en van de thermo-nucleaire bom betekent niet alleen een omwenteling voor de oorlogsvoering. Zij heeft, in zover beide tegenstrevers over de nieuwe wapens beschikken, alle waarde ontnomen aan de overwinning in een conflict. Daags na een wereldoorlog zouden er noch overwinnaars noch overwonnenen zijn. Er zouden slechts dodelijk geslagen volkeren overblijven. De uitmoording van een aanzienlijk deel van het mensdom zou het einde van onze beschavingen inluiden.

Daarenboven is het niet onwaarschijnlijk dat de Sovjet-Unie, gezien de voorsprong die de Verenigde Staten van Amerika in zake atoomwapens nog steeds bezitten, en de Amerikaanse militaire basissen die haar grondgebied omringen, zich rekenschap geeft van haar kwetsbaarheid ondanks haar opvallende superioriteit op het gebied van de klassieke wapens.

— een laatste factor is de ontwikkeling van communistisch China dat, in Azië, in staat schijnt te zijn om de U.S.S.R. van de eerste plaats te verdringen. De mogelijkheid van een conflict tussen de twee grote communistische mogendheden is niet louter denkbeeldig.

Verder dient er op gewezen dat geen enkele van die oorzaken natuurlijk op zichzelf volstaat om de kentering in de communistische politiek te verklaren, maar alle samen hebben zij de nieuwe richting bepaald, die thans wordt waargenomen.

Een lid van de Commissie oordeelt dat deze inventaris van de oorzaken nog kan worden aangevuld. Hij meent dat de hulp, die de U.S.S.R. aan China heeft geboden, wellicht tot gevolg heeft gehad dat de bewapeningsinspanning der Sovjets werd vertraagd, en dat daardoor de behoefte aan een vredesperiode nijpender is geworden. Hij gelooft tevens dat het oproer te Berlijn in 1953 de Sovjet-Unie er toe heeft genoopt, een eind te maken aan haar politiek van economische afroming van de satellietlanden.

Evenwel is de Sovjet-kentering louter formeel. In de oogmerken van de Sovjet-politiek valt geen enkele fundamentele wijziging te verwachten. De communistische wereld blijft vast geloven in de superioriteit van haar leer en van haar regime, en is overtuigd dat deze vroeg of laat de gehele wereld zullen veroveren. Het hoofd van het Departement van Buitenlandse Zaken is van oordeel, dat de Westerse wereld het feit van het communisme moet aanvaarden, en dat zij genoeg vertrouwen moet hebben in de waarde van haar beginselen om te geloven, dat die in een vreedzame wedijver tussen de twee stelsels uiteindelijk zullen zegevieren.

Het algemeen gevoelen van de Commissie is dat de huidige ontspanning geen reden mag zijn tot al te veel illusies. Oost en West zijn nog over talrijke problemen verdeeld, die niet gemakkelijk zullen opgelost worden. Wij mogen ons echter niet tot pessimisme laten verleiden, en wel om de volgende reden : onder die problemen is er geen enkel van vitaal belang voor de antagonisten. Zo vertoont bij voorbeeld de kwestie Formosa, die in de internationale betrekkingen nochtans een van de gevoelige punten is, geen werkelijk vitaal belang voor communistisch China, dat zich zeker ook zonder Formosa kan ontwikkelen. Evenzeer vanwege China als vanwege de andere partij zou het dwaasheid zijn omwille van dat eiland een wereldoorlog te ontketen.

Uit het onderzoek van het nieuwe klimaat der internationale politiek en van de oorzaken, waaraan het vermoedelijk is te wijten, dringt zich als conclusie op dat in

s'attendre, dans les mois à venir, à des solutions spectaculaires. Les interlocuteurs doivent avant tout s'efforcer de maintenir l'atmosphère actuelle qui permet au moins de causer.

Au cours de la discussion générale, un commissaire a dit sa déception. La détente n'apporte aucune solution aux différents problèmes. Pourra-t-elle dans ces conditions, survivre ?

Un commissaire a insisté pour que la politique de contacts avec l'U.R.S.S., inaugurée par le voyage de la délégation parlementaire, soit poursuivie.

Il espère surtout que les échanges ne se poursuivront pas en sens unique et que des invités soviétiques seront amenés à visiter notre pays.

Le Ministre est également partisan de pareils contacts.

*
**

Votre Commission a ensuite abordé l'examen de trois problèmes importants et actuels : l'unité allemande, le désarmement et la reconnaissance de la Chine communiste.

Sur la question allemande, aucun progrès n'est réalisé, si ce n'est que l'Union Soviétique a précisé sa position défavorable à toute solution d'unification.

Les trois modalités qui peuvent être envisagées ne sont, en effet, pas de nature à satisfaire les aspirations de l'Est. On admet aisément qu'une unification qui serait suivie par l'incorporation de l'Allemagne entière dans les organisations de l'occident n'est pas conforme aux intérêts élémentaires de l'U.R.S.S. En reconnaissant officiellement l'Allemagne orientale, elle a d'ailleurs rendu cette solution beaucoup plus difficile.

Mais les Russes ne veulent pas non plus d'une Allemagne réunifiée, qui serait neutre et armée. Et certes l'occident ne peut non plus être séduit par pareille formule. La neutralité n'est qu'un état provisoire. Ce statut serait d'autant plus dangereux que les frontières de l'Allemagne ne sont pas définitivement fixées.

Reste la troisième modalité possible : une Allemagne réunifiée qui passerait dans le camp communiste. Outre que cette solution ne peut être admise par l'occident, il n'est nullement certain que l'U.R.S.S. la souhaite. Cette dernière risquerait en effet de perdre le leadership du monde communiste en Europe, comme le développement de la Chine populaire risque de le lui faire perdre en Asie.

Votre Commission s'est réunie avant que ne s'ouvre à Genève la conférence qui doit examiner ce problème. Elle n'a pas manqué d'être frappée par le fait que l'occident conserve sur la question de la réunification allemande, dans le climat actuel de détente internationale, la même position qu'il défendait pendant la guerre froide, à savoir qu'il entend lier l'unification allemande au problème de la sécurité européenne.

On connaît aujourd'hui de manière plus précise le plan présenté à Genève par les trois puissances occidentales et sur lequel vos commissaires avaient interrogé le Ministre. Celles-ci proposent la conclusion d'un traité de sécurité européenne simultanément avec la conclusion d'un accord sur la réunification de l'Allemagne sur la base du plan Eden. La procédure serait la suivante : organisation d'élections dans toute l'Allemagne en 1956; le gouvernement issu de ces élections — gouvernement de l'Allemagne unifiée — serait libre d'assumer ou de rejeter les droits et obligations d'ordre international souscrits antérieurement par les deux Allemagnes.

de komende maanden geen spectaculaire oplossingen te verwachten zijn. Voor alles moeten de onderhandelaars zich toelagen op het behoud van de huidige atmosfeer, waarin ten minste kan gepraat worden.

Tijdens de algemene bespreking gaf een lid uiting aan zijn ontgoocheling. De ontspanning heeft geen oplossing gebracht voor verschillende problemen. Men mag zich dan ook afvragen of die ontspanning zal blijven duren ?

Een lid drong aan op het voortzetten van de politiek van contact met de U.S.S.R., die met de reis van de parlementaire afvaardiging werd ingezet.

Hij hoopt vooral dat het in voeling treden niet in één richting zal voortgaan en dat ook Sovjet-gasten naar ons land zullen komen.

De Minister is eveneens voorstander van dergelijke betrekkingen.

*
**

Uw Commissie vatte vervolgens de behandeling aan van drie belangrijke actuele vraagstukken : de Duitse eenheid, de ontwapening en de erkenning van communistisch China.

Wat de Duitse kwestie betreft is men geen stap gevorderd, behalve dan dat de Sovjet-Unie haar tegenkanting tegen iedere oplossing tot eenmaking nader heeft bepaald.

De drie manieren, waarop die eenmaking kan tot stand komen, zijn immers niet van die aard dat zij de verwachtingen van het Oosten kunnen bevredigen. Men zal allicht begrijpen dat een eenmaking, ten gevolge waarvan geheel Duitsland in de Westerse organisaties zou worden opgenomen, niet strookt met de elementaire belangen van de U.S.S.R. Door Oost-Duitsland officieel te erkennen heeft zij die oplossing overigens zeer bemoeilijkt.

Evenmin echter willen de Russen horen van een herenigd Duitsland, dat neutraal en bewapend zou zijn. En voor het Westen kan dit zeker ook geen verlokkelijke formule zijn. Neutraliteit is maar een voorlopige toestand en die toestand zou des te gevaarlijker zijn omdat Duitslands grenzen niet definitief zijn vastgelegd.

Blijft dus nog de derde mogelijkheid : een herenigd Duitsland, dat naar het communistisch kamp zou overgaan. Behalve dat deze oplossing voor het Westen onaanvaardbaar is, staat het geenszins vast dat de U.S.S.R. zulks wenst. Voor de Sovjet-Unie zou dan immers het gevaar bestaan dat zij de leiding van de communistische wereld in Europa verliest, zoals ze haar in Azië wel eens uit handen zou kunnen genomen worden door de ontwikkeling van de Chinese Volksrepubliek.

Uw Commissie kwam bijeen voordat te Genève de conferentie aanving, waarop dat probleem moet onderzocht worden. Het heeft haar getroffen dat het Westen, in de huidige atmosfeer van internationale ontspanning, ten aanzien van Duitslands hereniging hetzelfde standpunt blijft verdedigen als ten tijde van de koude oorlog : het wil Duitslands eenmaking beslist aan het probleem der Europese veiligheid koppelen.

Er zijn thans meer bijzonderheden bekend over het plan, dat de drie Westerse mogendheden te Genève hebben voorgelegd en waarover de leden van uw Commissie de Minister om uitleg hebben verzocht. Deze mogendheden stellen voor een Europees veiligheidsverdrag te sluiten samen met een accoord betreffende de hereniging van Duitsland op basis van het plan Eden. De procedure zou de volgende zijn : inrichting van verkiezingen in gans Duitsland in 1956; de Regering die ingevolge deze verkiezingen aan het bewind zou komen — de Regering van het herenigd Duitsland — zou het recht hebben de vroeger door de beide Duitse Regeringen op het internationaal plan aanvaarde rechten en verplichtingen over te nemen of te verwerpen.

Les risques que ce plan implique pour l'Est seraient compensés par l'accord de sécurité offert simultanément.

Celui-ci prévoit notamment la renonciation à l'emploi de la force; la création d'une zone démilitarisée en retrait de laquelle d'autres mesures assureraient une limitation d'implantation des forces et des installations militaires; un contrôle destiné à prévenir toute attaque-surprise; un système spécial d'alerte...

Répondant à une question d'un commissaire, le Ministre a précisé que SHAPE examine en ce moment dans quelle mesure la zone démilitarisée prévue par le plan Eden pourrait être réalisée sans mettre en cause la sécurité de l'occident. Après le dernier discours du Ministre britannique des Affaires Etrangères, on ne voit pas encore avec précision dans quelle mesure la Grande-Bretagne est disposée à donner des garanties à l'U.R.S.S.

La difficulté de la position occidentale réside en ce qu'elle ne peut affaiblir le gouvernement du Chancelier Adenauer qui, en proclamant son choix pour l'occident, a manifestement rendu plus difficile la solution du problème de la réunification. Les socialistes allemands qui critiquent sa politique ne précisent pas comment ils pensent pouvoir obtenir l'unification.

Au plan occidental, M. Molotov a opposé les contre-propositions soviétiques. La procédure que celles-ci prévoient comportent deux étapes: conclusion d'un traité de non-agression entre respectivement les pays signataires de l'Otan et ceux qui sont parties au traité de Varsovie. Après la réalisation des accords sur le désarmement, la seconde étape devrait permettre la dissolution de l'Otan et de l'alliance de Varsovie, le pacte de non-agression subsistant dans le cadre du désarmement désormais instauré.

On remarque que les contre-propositions soviétiques ne comportent aucune solution à la question de la réunification allemande. Certes, il n'est aucun obstacle à la réalisation de la première étape — mais la valeur concrète de celle-ci reste bien aléatoire.

En ce qui concerne le problème du désarmement, le Ministre des Affaires Etrangères reste absolument hostile à la thèse qui propose la suppression des armes nucléaires et le contrôle des armes classiques. Le défaut de pareille formule est de donner à l'Est toutes les chances de l'emporter, en cas de conflit, grâce à sa supériorité manifeste en armements classiques. Au surplus, il serait sans doute facile à une puissance de cacher un nombre suffisant de bombes thermo-nucléaires pour détruire l'adversaire. Une telle formule ne dissiperait donc pas la méfiance.

La seule thèse acceptable est donc celle du désarmement général et contrôlé qui fait l'objet des travaux de la Commission du désarmement. Peu de progrès sont malheureusement enregistrés. Les obstacles sont d'ailleurs les mêmes que ceux qui s'opposent à la première formule: aucune grande puissance n'oserait entrer dans la voie proposée par crainte de s'exposer aux risques tragiques que lui vaudrait la violation, par une autre puissance, de la limitation imposée. Il est trop facile sans doute de dérober à l'inspection et au contrôle prévus un stock de bombes suffisant pour s'assurer l'hégémonie.

La sagesse commande donc de rechercher des progrès moins importants. Il semble admis que le risque de subir une attaque surprise soit celui contre lequel les spécialistes

Het risico dat voor het Oosten aan dit plan verbonden is zou gecompenseerd worden door het veiligheidsverdrag dat tegelijkertijd zou voorgesteld worden.

Luidens dit verdrag zou namelijk van elk gebruik van geweld worden afgezien; een gedemilitariseerde zone zou worden ingericht, terwijl andere maatregelen zouden zorgen voor een beperking van de militaire strijdkrachten en installaties achter bedoelde zone; verder een controle om elke verrassingaanval te voorkomen; een speciaal alarm-systeem...

In zijn antwoord op een vraag van een commissielid preciseerde de Minister dat S.H.A.P.E. thans onderzoekt hoe de in het plan Eden omschreven gedemilitariseerde zone zou kunnen tot stand worden gebracht zonder de veiligheid van het Westen in gevaar te brengen. Na de jongste rede van de Britse Minister voor Buitenlandse Zaken ziet men nog niet duidelijk in hoever Groot-Brittannië waarborgen zou willen bieden aan de U.S.S.R.

De houding van de Westerse landen wordt hierdoor bemoeilijkt dat ze de regering Adenauer niet mogen verzwakken terwijl deze regering, door de zijde van het Westen te kiezen, de oplossing van het vraagstuk der hereniging klaarblijkelijk heel wat moeilijker heeft gemaakt. De Duitse socialisten, die deze politiek aanvallen, hebben nog niet nader verklaard hoe ze de hereniging menen te kunnen bewerkstelligen.

Tegenover het Westerse plan heeft de heer Molotov uitgepakt met Sovjetische tegenvoorstellen. Hierin is sprake van een procedure in twee stadia: het sluiten van een niet-aanvalspact tussen de landen die deel uitmaken van de Nato en die welke tot het verdrag van Warschau zijn togetreden. Na uitvoering van de ontwapeningsverdragen zou tijdens een tweede stadium worden overgegaan tot ontbinding van de Nato en van de alliantie van Warschau terwijl het niet-aanvalspact zou blijven bestaan in het kader van de tot stand gebrachte ontwapening.

Het is opvallend dat de tegenvoorstellen der Sovjets geen oplossing bevatten voor de kwestie van de Duitse hereniging. Wellicht belet niets de verwezenlijking van het eerste stadium — maar de concrete waarde daarvan blijft twijfelachtig.

In verband met de kwestie der ontwapening blijft de Minister van Buitenlandse Zaken bepaald vijandig ten opzichte van het voorstel om de kernwapens af te schaffen en de klassieke bewapening te controleren. Het zwakke punt van dit systeem bestaat hierin dat bij een conflict het Oosten de grootste kans heeft het pleit te winnen dank zij een blijkbaar overmacht inzake klassieke bewapening. Bovendien zou het voor een mogendheid wellicht gemakkelijk zijn een voldoende aantal thermo-nucleaire bommen te verbergen om de vijand uit te roeien. Een dergelijke formule zou het wantrouwen dus niet opheffen.

Het enig aanvaardbaar standpunt is dus dit van de algemene en gecontroleerde ontwapening die wordt besproken in de Commissie voor de Ontwapening. Jammer genoeg wordt er weinig vooruitgang geboekt. De hinderpalen zijn trouwens dezelfde als voor de eerste formule: geen enkele grote mogendheid zou de voorgestelde weg willen inslaan uit vrees zich bloot te stellen aan de tragische gevolgen die zouden voortvloeien uit de schending van de opgelegde beperking door een andere mogendheid. Het ware wellicht al te gemakkelijk een voorraad bommen, die zou volstaan om de overmacht te verwerven, aan elke inspectie en controle te onttrekken.

Het is dus geraden minder belangrijke vorderingen na te streven. Men schijnt het er over eens te zijn dat de specialisten vooral het risico van een verrassingsaanval

essayent surtout de se garder, et que par voie de conséquence, l'élimination de ce péril atténuerait dans une forte proportion les dangers de voir une nouvelle conflagration se déclencher. Sous cet aspect, il semble que des propositions comme celle formulée par le Président Eisenhower et tendant à organiser le survol des territoires des principaux antagonistes, par des observateurs appartenant à l'autre groupe, soient de nature à permettre la réalisation de progrès substantiels. Il en est de même de certaines propositions tendant à assurer le contrôle des moyens de transports nécessaires pour déplacer les bombes thermo-nucléaires.

Abordant la question de la reconnaissance de la Chine communiste, le Ministre des Affaires Etrangères déclare que l'heure semble bien venue de réaliser cet acte de droit international. Cependant, il lui semble que pareil acte ne peut être accompli par un partenaire de l'Otan sans tenir compte de la position d'autres partenaires. Une grande alliance comme l'Otan commande à tout le moins une discipline, à défaut de politique commune. Notre partenaire, au sein de l'Otan, n'estime pas le moment venu de procéder à cette reconnaissance qui vaudrait à la Chine populaire un succès diplomatique susceptible d'avoir de grandes résonances. Comme les U.S.A. sont responsables de la politique du monde libre en Asie extrême orientale, il est normal que leurs partenaires dans le cadre de l'Otan s'abstiennent d'initiatives qui puissent gêner l'action de leur allié dans ce secteur du monde. A tort ou à raison, la reconnaissance de la Chine populaire par des états occidentaux pourrait engendrer un sentiment de lassitude au Siam, aux Philippines. Le Ministre estime que les pays de l'Otan n'ont pas à créer des difficultés supplémentaires, dans cette partie du monde, à leur allié.

Il échet, au surplus, de remarquer qu'une reconnaissance *de jure* de la Chine communiste poserait un autre problème, non moins délicat, celui de l'entrée de la République de la Chine populaire à l'O.N.U.

*
**

Le Ministre a également fait rapport à votre Commission sur la dernière session de l'O.N.U., sur l'incident auquel a donné lieu l'inscription à l'ordre du jour de la question algérienne. Il a, à cette occasion, résumé l'argumentation qu'il avait développée à New-York.

La question algérienne est une matière qui, aux termes de l'article 2, alinéa 7 de la charte, relève essentiellement de la compétence de la France et dont, en conséquence, l'organisation internationale ne peut se saisir. Des lois intérieures françaises plus que séculaires et des constitutions successives ont uni l'Algérie à la France. L'O.N.U. n'a plus le droit d'examiner aujourd'hui si ces lois sont ou non conformes à la charte, l'objection n'ayant pas été soulevée au moment de l'adhésion de la France à l'Organisation.

La portée juridique de l'article 2, alinéa 7, est d'autant plus précise que ce texte est le résultat de la correction d'une disposition de l'ancien pacte de la S.D.N.; le mot « essentiellement » ayant été substitué au mot « exclusivement » ce qui ne pouvait avoir pour effet que d'étendre le champ des matières réservées à la souveraineté absolue des états membres.

La thèse admise par l'O.N.U. ne laisse aucun pays à l'abri d'une ingérence de l'Organisation.

trachten te vermijden en dat bijgevolg door de uitschakeling van dat risico de kans voor het uitbreken van een nieuwe wereldoorlog in sterke mate zou verminderen. In dat verband schijnen voorstellen als dat, waarbij President Eisenhower aanprijst een regeling te treffen voor het overvliegen van het grondgebied der voornaamste antagonisten door waarnemers, die tot het andere kamp behoren, het wel mogelijk te kunnen maken dat merkelijke vorderingen worden gemaakt. Dit geldt eveneens voor bepaalde voorstellen tot regeling van de controle op de middelen, die voor het vervoeren van atoombomben nodig zijn.

In verband met de kwestie van de erkenning van communistisch China verklaart de Minister van Buitenlandse Zaken dat thans wel het ogenblik schijnt gekomen te zijn om die handeling van internationaal recht te verrichten. Toch dunkt hem dat een lid van de Nato zodanige stap niet mag doen zonder rekening te houden met de houding van andere partners. In een grote alliantie zoals de Nato, is, bij gemis van een gemeenschappelijk beleid, op zijn minst tucht vereist. Onze partner in de Nato acht het ogenblik nog niet aangebroken voor die erkenning, welke voor de Chinese Volksrepubliek een diplomatiek succes zou betekenen, dat een verregaande weerslag zou kunnen hebben. Daar de U.S.A. verantwoordelijk zijn voor de politiek der vrije wereld in het Verre-Oosten, is het normaal dat hun partners in de Nato geen enkel initiatief nemen, waardoor de actie van hun bondgenoot in dat deel van de wereld kan worden gehinderd. Terecht of ten onrechte zou de erkenning van de Chinese volksrepubliek door Westerse staten in Siam en op de Philipijnen een gevoel van moedeloosheid teweeg brengen. Volgens de Minister moeten de Nato-landen hun partner in die hoek van de wereld liefst maar geen bijkomende moeilijkheden in de weg leggen.

Voorts dient te worden opgemerkt dat een erkenning *de jure* van communistisch China een ander, niet minder delicaat probleem zou doen rijzen: de opneming van de Chinese volksrepubliek in de O.V.N.

*
**

De Minister bracht voor uw Commissie eveneens verslag uit over de jongste O.V.N.-zitting, in het bijzonder over het incident, waartoe het op de agenda plaatsen van de Algerijnse kwestie aanleiding heeft gegeven. Te dier gelegenheid gaf hij een samenvatting van het door hem te New York gevoerde betoog.

De Algerijnse kwestie is een kwestie die, luidens artikel 2, lid 7, van het Handvest, hoofdzakelijk binnen Frankrijks uitsluitende bevoegdheid valt en waarmee de internationale organisatie zich bijgevolg niet heeft in te laten. Algerië is door meer dan eeuwenoude interne Franse wetten en opeenvolgende grondwetten met Frankrijk verbonden. De O.V.N. heeft thans het recht niet meer na te gaan of die wetten al dan niet met haar handvest stroken, vermits dat bezwaar niet werd geopperd, toen Frankrijk zich bij de organisatie aansloot.

De juridische betekenis van artikel 2, lid 7, is des te duidelijker, daar die tekst het resultaat is van de verbetering van een bepaling uit het vroegere Volkenbondspact: aan het woord « uitsluitend » is immers « hoofdzakelijk » toegevoegd, waardoor noodzakelijk veel meer objecten onder de volstrekte bevoegdheid der staten-leden werden gebracht.

De thesis, die de O.V.N. heeft aanvaard, stelt ieder land aan inmenging vanwege de Organisatie bloot.

Au point de vue politique, la position de la France n'était pas moins solide.

Quel intérêt, en effet, y a-t-il à susciter pareil débat puisqu'il ne pourrait mener à aucune issue, toute résolution devant réunir une majorité des deux tiers des voix ? Le seul résultat de la discussion ne pourra donc être que l'exaspération des sentiments nationalistes qui s'opposeront.

Les attaques dirigées contre la France furent également des plus injustes — et les représentants des pays qui les formulaient parfois fort mal placés pour s'ériger en censeurs. C'est ainsi que parmi ceux qui ont critiqué le plus violemment les lois électorales françaises figuraient les porte-paroles de pays où il n'existe pas de lois électorales... parce que les citoyens n'y ont pas le droit de vote.

Les débats à l'O.N.U. donnent l'impression qu'un seul droit est digne d'intérêt et de protection : celui que doivent avoir les peuples à disposer d'eux-mêmes. Sans méconnaître la valeur de ce principe de droit des gens, il n'est pas interdit de penser qu'il existe d'autres droits, aussi dignes de protection : les droits sociaux des populations, le droit à la justice qui leur est due. L'état d'esclavage dans lequel sont laissées des populations de pays indépendants appelle la même sollicitude que le sort de populations dépendant d'autres nations.

Plusieurs commissaires sont revenus, au cours de la discussion générale, sur les incidents de la dernière session de l'O.N.U. et notamment pour marquer leur accord sur la position que le Ministre y avait prise.

Un commissaire a demandé des précisions sur la compétence de l'O.N.U. — en citant à titre d'exemple une région européenne qui met traditionnellement aux prises deux états voisins. Dans sa réponse, le Ministre a montré la différence existant entre l'exemple choisi et la question algérienne. Dans le premier cas le litige existe entre deux pays, tandis que dans le second, un seul pays se trouve en cause.

A l'occasion de la même question, un commissaire a demandé au Ministre des précisions sur le comité exécutif de la conférence de Bandoung — et a attiré l'attention de la Commission sur la nécessité de suivre de près les mouvements dans les milieux arabes, dans l'intérêt d'une bonne politique à mener au Congo.

Ce sont, en effet, les quatorze pays de la conférence de Bandoung, membres de l'O.N.U., qui ont fait porter la question algérienne à l'ordre du jour des Nations Unies et il n'est pas douteux qu'il y a en Afrique du nord une action des pays arabes et de l'Egypte. L'Asie flatte l'Afrique. L'Egypte croit qu'elle a un rôle à jouer dans la libération de l'Afrique.

Au cours de cet échange de vues, les faiblesses de l'organisation des Nations Unies ont, une nouvelle fois, été soulignées — et à cette occasion un commissaire s'est informé des chances qui existaient de voir une révision de la charte instituer un système différent de vote qui reconnaîtrait davantage l'importance réelle des divers états membres. Ces chances sont inexistantes. Comme la révision de la charte figurait à l'ordre du jour de la présente session, une note sur l'examen de ce point figurera en annexe au présent rapport.

La question sarroise a également fait l'objet de l'exposé du Ministre et des délibérations de la commission. Comme les résultats du referendum sont aujourd'hui connus votre rapporteur estime inutile de relater les échanges de vues auxquels l'examen de cette question a donné lieu. Il note

Politiek gezien was Frankrijks positie al niet minder stevig.

Wat nut had het immers dergelijk debat uit te lokken, daar het toch geen resultaat kon opleveren, omdat voor iedere resolutie een twee-derden-meerderheid van de stemmen moet worden bereikt ? De bespreking kan dan ook slechts leiden tot de hevigste verbittering van de nationalistische gevoelens aan beide zijden.

De tegen Frankrijk gerichte aanvallen waren eveneens ten zeerste onrechtvaardig en de vertegenwoordigers der landen van wie ze uitgingen zouden er soms goed aan doen niet als censoren op te treden. Aldus waren onder diegenen die het scherpst de Franse kieswetten hekelden, woordvoerders van landen waar geen kieswetten bestaan... omdat de burgers er geen stemrecht genieten.

De debatten in de O.V.N. geven de indruk dat slechts een recht de belangstelling en de bescherming verdient : het recht voor de volkeren om over zichzelf te beschikken. Zonder de waarde van dit volkenrechtbeginsel te miskennen, is het wel niet ongeoorloofd te menen dat er ook andere rechten bestaan, welke evenzeer bescherming verdienen : de sociale rechten der bevolkingen, het recht op rechtmatige behandeling. De toestand van slavernij waarin bevolkingen van onafhankelijke landen zijn gedompeld verdient dezelfde bezorgheid als het lot van bevolkingen die van andere naties afhangen.

Verscheidene Commissieleden zijn tijdens de algemene bespreking nog eens teruggekomen op de incidenten die zich op de laatste zitting van de O.V.N. hebben voorgedaan, en dit om hun instemming te betuigen met het standpunt dat er door de Minister werd ingenomen.

Een commissielid verzocht om nadere uitleg over de bevoegdheid van de O.V.N. waarbij hij als voorbeeld een Europees gewest aanhaalde dat traditioneel twee buurstaten tegenover elkaar stelt. In zijn antwoord heeft de Minister gewezen op het bestaande verschil tussen het aangehaalde voorbeeld en de Algerijnse kwestie. In het eerste geval is er een geschil tussen twee landen, terwijl in het tweede slechts één land is betrokken.

Naar aanleiding van diezelfde vraag heeft een commissielid de Minister om nadere uitleg verzocht over het uitvoerend comité van de conferentie van Bandoung, en de aandacht van de Commissie gevestigd op de noodzakelijkheid de stromingen in de Arabische middelen van nabij te volgen, in het belang van een goede politiek in Congo.

Het zijn inderdaad de veertien landen van de conferentie van Bandoung, leden van de O.V.N., die de Algerijnse kwestie op de agenda van de Verenigde Naties hebben doen plaatsen, en het lijdt geen twijfel dat er in Noord-Afrika een actie bestaat van de arabische landen en Egypte. Azië vleit Afrika. Egypte meent geroepen te zijn bij de bevrijding van Afrika een rol te spelen.

In de loop van die gedachtenwisseling werd nogmaals gewezen op de zwakheden van de organisatie der Verenigde Naties en — te dezer gelegenheid — vroeg een commissielid of er kans bestond dat door een wijziging van het handvest, een andere wijze van stemming zou kunnen ingevoerd worden die beter rekening zou houden met het werkelijk belang der verschillende staten-leden. Daarop is geen kans. Daar de herziening van het handvest op de agenda van deze zitting voorkwam, zal een nota aangaande het onderzoek van dit punt in de bijlage tot dit verslag worden opgenomen.

De Saarkwestie was eveneens het voorwerp van de uiteenzetting van de Minister en van de beraadslagingen van de Commissie. Daar de uitslagen van het referendum thans bekend zijn, acht uw verslaggever het overbodig uit te weiden over de gedachtenwisselingen waartoe het onderzoek

cependant que vos commissaires prévoyaient le rejet du statut international proposé aux électeurs Sarrois et ont exprimé à l'avance leurs inquiétudes quant aux répercussions que ce rejet pourrait avoir sur l'évolution des relations franco-allemandes et partant sur les chances de la relance européenne, le sort de l'O.T.A.N. et de l'U.E.O.

Le Ministre a également donné à la Commission un aperçu sur l'état des négociations tendant à assurer la relance de l'idée européenne. C'est Benelux qui, depuis six mois, joue, en cette matière, le rôle de chef de file. C'est à elle qu'est due la conférence de Messines dont les travaux actuels ne sont que la suite.

Mais il est manifeste que trois petits pays ne pourront indéfiniment assumer une mission de grande puissance. Il est d'autant plus urgent que les grandes nations européennes perçoivent, en cette matière, leur devoir, que l'autorité de l'Europe et sa situation se détériorent rapidement.

Au point de vue économique et industriel, il n'est pas difficile de prédire que l'automatisation et l'énergie nucléaire vont, dans un avenir rapproché, bouleverser la production, en réalisant une nouvelle révolution industrielle aux conséquences sans doute beaucoup plus larges que les précédentes. Or, dans ces deux directions, l'Europe apparaît comme dangereusement dépassée. Elle risque, si elle ne reprend pas à bref délai une position de commande, d'être reléguée au rang de région sous-développée.

La conférence de Messines permet certains espoirs. Il semble que les pays de l'Europe comprennent que, dans le domaine de l'énergie nucléaire, il est de leur intérêt de mettre en commun leurs ressources, notamment pour la production de l'uranium enrichi.

Dans le domaine du marché commun, les résultats sont également encourageants. Les commissions spéciales ont terminé leurs travaux. Cependant, il est à redouter que certaines difficultés politiques intérieures que rencontrent divers pays de l'Europe occidentale, ne retardent les décisions définitives. Sauf imprévu, la procédure adoptée permet d'espérer pour le printemps prochain la convocation d'une conférence pour la rédaction des traités.

Un commissaire, après avoir insisté sur la nécessité d'établir aussitôt que possible un marché commun en Europe, a déploré le retard qu'accuse la Belgique dans le domaine de l'énergie nucléaire. Il se demande pourquoi notre pays n'a pas suivi l'exemple du Canada et de la Grande Bretagne.

Le Ministre a précisé, répondant à une question d'un autre commissaire, que le rôle de son département est pratiquement terminé et que dorénavant les questions relatives à l'exploitation de l'énergie nucléaire feraient partie des attributions du Ministre des Affaires Economiques.

C'est ce département qui devra élaborer notre politique atomique.

Le Gouvernement a l'intention de proposer au Parlement diverses mesures susceptibles de faire rendre le maximum de profit aux accords conclus avec les Américains et les Britanniques, accords qui doivent être considérés comme étant très favorables pour notre pays.

Le moment est certes venu d'aller de l'avant. Cependant on ne peut se dissimuler les difficultés auxquelles on aura à faire face. Les investissements nécessaires sont considérables. L'installation de centrales d'énergie atomique implique la disposition d'uranium enrichi que seuls les Etats-Unis sont à même de fournir. Il est vraisemblable que la coopération européenne pourra apporter la solution aux problèmes très complexes qui se posent. L'Angleterre porte un vif intérêt aux efforts déployés par la coopération euro-

van deze kwestie aanleiding gaf. Hij stipt slechts aan, dat uw commissieleden de verwerping van het aan de Saarlandse kiezers voorgesteld internationaal statuut hadden voorzien en op voorhand hun bezorgdheid hadden te kennen gegeven over de gevolgen die deze verwerping zou kunnen hebben voor de evolutie der Frans-Duitse betrekkingen en bijgevolg voor de kansen voor de herleving van de Europese gedachte, het lot van de N.A.T.O. en de W.E.U.

De Minister gaf aan de Commissie eveneens een overzicht van de stand der besprekingen die er toe strekken de Europese integratie weder op gang te brengen. Benelux vervult in dit opzicht sedert zes maanden de leidende rol. De conferentie te Messina, waarvan de huidige werkzaamheden slechts het gevolg zijn, is aan Benelux te danken.

Het ligt echter voor de hand dat drie kleine landen niet oneindig lang de opdracht van grote mogendheid kunnen vervullen. Daarom wordt het hoog tijd dat de grote Europese naties in dit opzicht gaan inzien waar hun plicht ligt, en ervoor waken dat het gezag en de positie van Europa niet slechter worden.

In economisch en industrieel opzicht, kan men zonder aarzelen voorspellen dat de automatisatie en de kernenergie in de nabije toekomst een omwenteling zullen teweegbrengen in de productie en aanleiding zullen geven tot een nieuwe niiverheidsrevolutie waarvan de gevolgen zeker veel verder zullen strekken dan die van de vorige. Nu schijnt Europa in die twee richtingen op gevaarlijke wijze te zijn voorbijgestreefd. Indien het niet spoedig opnieuw een leidende positie herovert, loopt het gevaar tot de rang van een minder ontwikkeld gebied te vervallen.

De conferentie te Messina is vrij bemoedigend. De Europese landen schijnen te begrijpen dat zij er, op het gebied van de kernenergie, belang bij hebben hun hulpbronnen samen te voegen, o.m. voor het produceren van veredeld uranium.

Op het gebied van de gemeenschappelijke markt zijn de uitslagen eveneens bemoedigend. De speciale commissies zijn klaar met hun werkzaamheden. Er valt echter te vrezen dat de eindbeslissingen worden vertraagd door bepaalde binnenlandse politieke moeilijkheden waarmede verschillende West-Europese landen te kampen hebben. Behoudens onvoorziene omstandigheden mag verwacht worden dat in het komende voorjaar een conferentie voor het opstellen van de verdragen zal worden bijeengeroepen.

Een lid van de Commissie wijst op de noodzaak van de spoedige oprichting van een gemeenschappelijke markt in Europa, doch betreurt de achterstand van België op het gebied van de kernenergie. Hij vraagt zich af waarom België het voorbeeld van Canada en van Groot-Brittannië niet heeft gevolgd.

Op een vraag van een ander commissielid antwoordt de Minister dat de rol van zijn departement praktisch afgelopen is en dat de kwesties die verband houden met de kernenergie voortaan onder de bevoegdheid van de Minister van Economische Zaken zouden vallen.

Dat departement zal onze atoompolitiek moeten uitwerken.

De Regering is van plan aan het Parlement verschillende maatregelen voor te stellen om de met de Amerikanen en de Engelse gesloten akkoorden zo voordelig mogelijk te maken. Die overeenkomsten dienen als zeer gunstig voor ons land te worden beschouwd.

De tijden zijn zeker rijp om de handen uit de mouwen te steken, maar men mag zich de moeilijkheden waarop men zal stuiten niet ontveinen. Er zijn aanzienlijke investeringen nodig. Voor centrales die met atoomenergie werken heeft men veredeld uranium nodig, dat alleen door de Verenigde Staten kan worden geleverd. De Europese samenwerking zal waarschijnlijk een oplossing kunnen brengen voor de zeer ingewikkelde problemen die zich voordoen. Engeland volgt met levendige belangstelling de pogingen

péenne dans ce domaine et il est vraisemblable qu'elle acceptera de collaborer aux réalisations communes qu'on envisage.

Un membre a demandé dans quelle mesure la situation de l'Otan était ébranlée par le départ des troupes françaises en Afrique du Nord, alors que d'après le général anglais Sir John Whitley, le potentiel de guerre russe était plus important que jamais.

Le Ministre n'a pu que confirmer que le retrait d'Europe de nombreuses troupes françaises, à un moment où l'armée allemande n'est pas encore constituée, ne peut qu'affaiblir l'efficacité de l'alliance. Il signale en passant que des réformes militaires sont actuellement à l'étude — réformes rendues nécessaires par l'apparition des armes nucléaires qui commande la dispersion des troupes et une nouvelle conception des divisions d'armée.

Enfin, répondant à diverses interventions relatives à la politique d'aide aux pays sous-développés, le Ministre des Affaires Etrangères a marqué son accord avec le point de vue de certains commissaires, suivant lequel l'octroi de dons et subsides devrait être subordonné à des réformes de structure absolument indispensables d'ordre économique, social voire politique.

**

Le régime des voies d'eaux a également été abordé par un commissaire qui suggère que le gouvernement belge publie une déclaration destinée à répondre à celle faite par M. Drees.

Il est évident que les Pays-Bas ont le droit d'exécuter les travaux prévus au plan Delta — mais il est non moins évident que la Belgique a le droit de s'y intéresser.

Le plan Delta du gouvernement néerlandais aura, sans conteste, une influence sur le développement ultérieur de la question des voies d'eau. Il peut avoir une répercussion sur le régime des eaux de l'Escaut et de ce fait les intérêts anversois doivent se montrer diligents. Ce commissaire insiste sur la nécessité pour le Ministre de consulter les autorités communales de la métropole.

Les négociations étant en cours avec nos voisins du Nord, la Commission est unanime pour admettre que le Ministre doit demeurer très circonspect dans sa réponse.

D'autre part, le Conseil communal d'Anvers a déjà été consulté mais le Gouvernement est d'accord pour reprendre contact.

**

Répondant à une série de questions précises, le Ministre des Affaires Etrangères a encore déclaré :

1. L'organisation issue du traité de l'Atlantique Nord travaille de manière efficace. Le Conseil des Ministres s'est avéré un instrument précieux pour l'élaboration d'une politique commune.

2. L'avenir de l'U.E.O. n'est guère facile à prédire. Son sort dépendra de l'attitude de l'Angleterre, toujours hésitante à s'engager dans la voie des organisations européennes. Le jour où les pays d'Europe eux-mêmes paraîtront plus résolus à faire l'Europe qu'ils ne le sont aujourd'hui, on peut espérer le ralliement de la Grande-Bretagne.

3. Le budget des Affaires Etrangères comporte un article 25-2 portant des crédits de subvention à l'information, la documentation et l'extension culturelle. 90.000 francs sont prévus en vue d'aider les professeurs belges à l'étranger

die door de Europese samenwerking in dat opzicht worden aangewend en het zal vermoedelijk bereid zijn om mede te werken aan de in het vooruitzicht gestelde gemeenschappelijke prestaties.

Een lid vraagt in hoever de positie van de Nato door het vertrek van de Franse troepen naar Noord-Afrika, werd verzwakt, terwijl het Russisch oorlogspotentieel, volgens de Britse generaal Sir John Whitley, aanzienlijker is dan ooit.

De Minister kon slechts bevestigen dat het wegtrekken van talrijke Franse troepen uit Europa, op een tijdstip dat het Duitse leger nog niet ingericht is, alleen een verzwakking van de alliantie kan betekenen. Terloops wijst hij erop dat thans militaire hervormingen ter studie liggen welke noodzakelijk geworden zijn wegens de opkomst van de kernwapens, waardoor de verspreiding der troepen en een nieuwe conceptie der legerdivisies noodzakelijk wordt.

In antwoord op diverse tussenkomsten in verband met de hulp aan de minder ontwikkelde gebieden, betuigde de Minister van Buitenlandse Zaken ten slotte zijn instemming met de opvattingen van sommige commissieleden die menen dat de toekenning van gulten en subsidies zou moeten ondergeschikt zijn aan volstrekt noodzakelijke structureelhervormingen van economische, sociale, zelfs politieke aard.

**

De kwestie der waterwegen werd eveneens door een commissielid aangeroerd, waarbij dit lid voorstelde dat de Belgische Regering een verklaring zou afleggen als antwoord op die van de heer Drees.

Niemand zal betwisten dat Nederland het recht heeft de in het Delta-plan omschreven werken uit te voeren, maar het is niet minder klaarblijkelijk dat België het recht heeft er belang in te stellen.

Het Delta-plan zal ongetwijfeld invloed hebben op het verder verloop van de kwestie der waterwegen. Het kan een weerslag hebben op het waterpeil van de Schelde en de belanghebbende Antwerpse kringen dienen dus op hun hoede te zijn. Hetzelfde lid legt er de nadruk op dat de Minister overleg zou moeten plegen met de gemeenteverheid der havenstad.

Daar de besprekingen met onze Noorderburen nog aan de gang zijn, beaamt de Commissie eenparig dat de Minister zeer omzichtig moet antwoorden.

De Gemeenteraad van Antwerpen werd reeds geraadpleegd, doch de Regering is het eens over een nieuwe contactname.

**

In antwoord op een reeks preciese vragen heeft de Minister van Buitenlandse Zaken nog verklaard :

1. De organisatie die uit het Noord-Atlantisch Verdrag is ontstaan, werkt doelmatig. De Raad van Ministers is een kostbaar instrument gebleken bij het opmaken van een gemeenschappelijke politiek.

2. Het is niet gemakkelijk de toekomst van de W.E.U. te voorspellen. Het bestaan van die Unie hangt af van de houding van Engeland, dat nog steeds aarzelt om de weg van de Europese organisaties in te slaan. Zodra de Europese landen zelf met meer vastberadenheid dan thans zullen werken aan de eenmaking van Europa, mag op de toetreding van Groot-Brittannië worden gerekend.

3. De begroting van Buitenlandse Zaken behelst een artikel 52-2, waarop kredieten zijn uitgetrokken voor tegemoetkomingen in verband met de voorlichting, de documentatie en de culturele expansie. Er wordt een bedrag van 90.000

ainsi qu'une somme de 50,000 francs destinée à l'octroi de petits subsides. Ceux-ci pourraient être affectés comme aide à des étudiants belges à l'étranger. Les bourses de voyage d'étudiants relèvent toutefois du Département de l'Instruction Publique.

Enfin, la liste des postes diplomatiques récemment créés figure en annexe n° II au présent rapport.

Le budget a été adopté par 7 voix contre 5.
Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
M.-A. PIERSON.

Le Président,
C. HUYSMANS.

frank uitgetrokken voor tegemoetkomingen aan Belgische professoren in het buitenland en 50,000 frank met het oog op de uitkering van geringe tegemoetkomingen. Die kunnen eventueel worden aangewend om Belgische studenten in het buitenland te helpen. De reisbeurzen voor studenten behoren evenwel tot de bevoegdheid van het Departement van Openbaar Onderwijs.

Ten slotte wordt de lijst van de diplomatieke posten, die de laatste tijd zijn opgericht, als bijlage n° II aan dit verslag toegevoegd.

De begroting werd aangenomen met 7 tegen 5 stemmen.
Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
M.-A. PIERSON.

De Voorzitter,
C. HUYSMANS.

ANNEXE N° I.

Note sur l'examen de la revision de la Charte par la Xe Assemblée des Nations Unies.

Vers le milieu du mois d'octobre 1955, le Département des Affaires Etrangères a été informé que les Etats-Unis et l'Empire Britannique s'étaient mis d'accord sur une proposition de compromis au sujet de la convocation d'une conférence générale chargée de la revision de la Charte.

Ces deux puissances ont l'intention de recommander à l'assemblée générale l'adoption d'un projet de résolution qui :

a) déclare que la convocation d'une conférence générale aux fins d'une revision de la Charte est désirable;

b) reconnaît que cette conférence ne devrait pas se réunir avant que les circonstances n'y soient favorables;

c) préconise la création d'une Commission spéciale qui sera chargée d'examiner, en consultation avec le secrétaire général, la question de la date à laquelle il conviendrait de réunir la conférence.

Cette Commission devra faire ses recommandations à l'assemblée générale en 1957 et sera composée de 18 membres : les cinq Grands, quatre Européens, parmi lesquels un des pays de Benelux, un Scandinave, un pays de l'Est européen, un Grec ou un Turc, quatre Asiatiques, quatre Latino-Américains, un pays du Commonwealth.

Ce projet de résolution anglo-américain paraît assuré d'une large majorité à l'assemblée générale.

BIJLAGE N° I.

Nota over het onderzoek van de herziening van het Handvest door de Xe Zitting van de Verenigde Naties.

Omstreeks half oktober 1955 werd aan het Departement van Buitenlandse Zaken medegedeeld dat de Verenigde Staten en het Britse Rijk overeenstemming hadden bereikt over een compromis-voorstel in verband met de bijeenroeping van een algemene conferentie, belast met de herziening van het Handvest.

De twee genoemde mogendheden zijn voornemens bij de algemene vergadering de goedkeuring aan te bevelen van een ontwerp-resolutie :

a) waarin wordt verklaard dat het wenselijk is een algemene conferentie bijeen te roepen met het oog op een herziening van het Handvest;

b) waarin wordt erkend dat die conferentie niet moet bijeenkomen vooraleer de omstandigheden daartoe gunstig zijn;

c) waarin de instelling wordt voorgesteld van een Bijzondere Commissie, ermee belast om, in overleg met de secretaris-generaal, een geschikte datum te zoeken voor de bijeenroeping van de conferentie.

Die Commissie moet in 1957 haar aanbevelingen aan de algemene vergadering overmaken; zij zou samengesteld zijn uit 18 leden : de grote Vijf, vier Europeanen, waaronder één van de Benelux-landen, een Scandinaviër, een Oost-Europese Staat en een Griek of een Turk, vier Aziaten, vier vertegenwoordigers van Latijns-Amerika, een land van het Commonwealth.

Deze Anglo-Amerikaanse ontwerp-resolutie zal blijkbaar in de algemene vergadering een ruime meerderheid verwerven.

La décision éventuelle de l'assemblée devra cependant être entérinée par un vote favorable de 7 membres du Conseil de Sécurité.

Les Pays-Bas ont manifesté le désir d'occuper le siège réservé à Benelux dans la Commission prévue par le projet anglo-américain.

La position des Pays-Bas sur le fond même de la question étant analogue à celle de la Belgique, le Département des Affaires Etrangères a marqué son accord pour que le siège en question soit occupé par les Pays-Bas.

ANNEXE N° II.

Postes diplomatiques de carrière récemment créés.

Légations.

Ammam (3 décembre 1954).
Colombo (18 février 1955).
Djeddah (3 mars 1955).
Karthoum (agent de liaison) (décembre 1954).

Consulats.

Toronto (agent de carrière) (28 janvier 1955).
Los Angeles (14 mars 1955).
Seattle (agent de carrière) (16 octobre 1955).

Consulats généraux.

Laurenço Marques (9 mai 1955).
Singapour (20 avril 1955).

De eventuele beslissing van de vergadering moet echter worden bekrachtigd door de goedkeuring van 7 leden van de Veiligheidsraad.

Nederland heeft de wens te kennen gegeven de zetel te bezetten, die in de bij het Anglo-Amerikaans ontwerp voorgestelde Commissie voor de Beneluxlanden is bestemd.

Over de grond van de zaak zelf was de houding van Nederland dezelfde als die van België. Het Departement van Buitenlandse Zaken heeft er mede ingestemd dat de zetel in kwestie door Nederland zou worden ingenomen.

BIJLAGE N° II.

Onlangs opgerichte posten voor beroepsdiplomaten.

Legaties.

Ammam (3 december 1954).
Colombo (18 februari 1955).
Djeddah (3 maart 1955).
Khartoum (verbindingsambtenaar) (december 1954).

Consulaten.

Toronto (beroepsdiplomaat) (28 januari 1955).
Los Angeles (14 maart 1955).
Seattle (beroepsdiplomaat) (16 oktober 1955).

Algemene consulaten.

Lourenço Marques (9 mei 1955).
Singapoer (20 april 1955).